

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2023

Nordlaks sitt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Styrets signatur

Styret og konsernsjef i Nordlaks bekrefter med dette å ha mottatt og lest rapporten.

Stokmarknes, 04.06.2024

Kjell Bjordal

Styrets leder

Inge Harald Berg

Styrets nestleder

Tore Valderhaug

Styremedlem

Robin Harald Berg

Styremedlem

Therese Steinum Berg

Styremedlem

Eirik Welde

Konsernsjef

1. Beskrivelse av retningslinjer og rutiner

1.1. Bakgrunn

Nordlaks er et konsern av mor- og datterselskaper. I denne rapporten beskriver vi hvordan Nordlaks konsernet gjennomfører og redegjør for aktsomhetsvurderinger tilknyttet menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden, og hvilke risikoreduserende tiltak som er iverksatt.

Nordlaks arbeider hver dag for å produsere mat på en bærekraftig måte, og bidra til aktivitet i samfunnet vi opererer og lever i. Verdiene våre er **ansvarlig, real og nyskapende**. De forplikter oss til å opptre etter den høyeste etiske standard og drive virksomheten på en ansvarlig og bærekraftig måte. Målet for Nordlaks er å oppnå en reell forbedring for mennesker i både vår egen virksomhet og i vår leverandørkjede, og vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger er en kontinuerlig prosess.

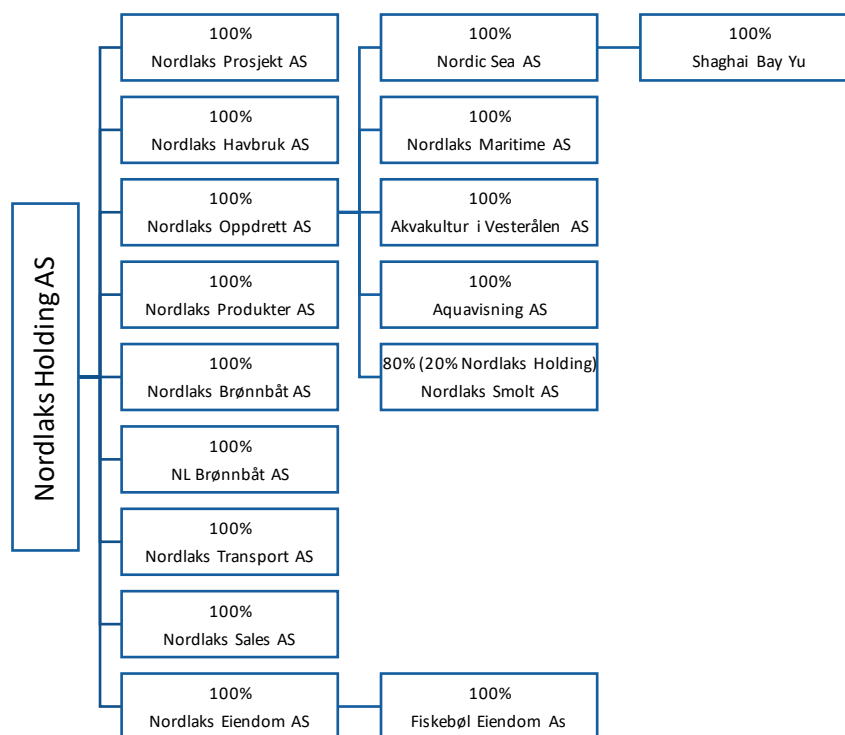
1.2. Organisering og driftsområder

Nordlaks har hovedkontor på Stokmarknes i Vesterålen, og aktivitet i til sammen 12 kommuner i nordre Nordland og Sør- og Midt-Troms. Nordlaks har tre landbaserte settefiskanlegg, og driver oppdrett på 40 tradisjonelle lokaliteter, og én eksponert lokalitet (Havfarmen). Konsernet har to brønnbåter, slakteri og filetproduksjon med en bioteknisk avdeling for produksjon av marine oljer og hydrolysat. I virksomheten inngår også en kassefabrikk og pallefabrikk som ligger i tilknytning til slakteriet og filetfabrikken, samt et eget salgsselskap. Konsernet har én person ansatt i Kina i selskapet Shanghai Bay Yu. Våre hovedprodukter er fersk og fryst hel laks og filetprodukter som selges til kunder i mer enn 40 land.

Nøkkelinformasjon om bedriften

Adresse hovedkontor	Industriveien 14, 8550 Stokmarknes
Omsetning i rapporteringsåret (NOK)	4 821 430 210
Totalt antall ansatte	590 fast ansatte og sysselsetter totalt 837 personer
Kontaktinformasjon for rapporten	media@nordlaks.no

Organiseringen av Nordlaks konsernet er skissert i figuren under:

I tillegg til selskapene vist i figuren over, har Nordlaks også 49% eierskap i selskapet Noble Harvest AS, 33% eierskap i Love Miljøbase AS, 25% i rognprodusenten Nordnorsk Stamfisk AS, 23% i Perishable Center Nord AS, 22,28% eierskap i Storfjord Næringspark, 20% i Hadsel Utviklingsselskap, 12,939% i Polar Quality AS og 10,84% i Atlantic Sapphire ASA. Eierandeler under 5% er ikke tatt med i oversikten. Aksjene i Perishable Center Nord ble solgt i 2023 og aksjene i Polar Quality AS ble solgt i februar 2024.

Under er en oversikt over enkelte selskapene i konsernet med antall ansatte, og en beskrivelse av selskapene.

Navn på selskap	Antall ansatte	Beskrivelse av selskap, varer og tjenester
Nordlaks Holding AS	0	Holdingselskap
Nordlaks Prosjekt AS	0	Selskap uten aktivitet
Nordlaks Havbruk AS	12	Eier av oppdrettstillatelser og fisk
Nordlaks Oppdrett AS	171	Tjenesteleverandør til Nordlaks havbruk
Nordlaks Produkter AS	292	Slakteri, videreføring, bioteknisk, kasse- og pallefabrikk
Nordlaks Sales AS	22	Salg av Nordlaks sine produkter
Nordic Sea AS	0	Norsk eierselskap til Shanghai Bay Yu
Shanghai Bay Yu	1	Kinesisk selskap med agentur for videresalg av laks/ørret
Nordlaks Maritime AS	32	Personell til servicebåter
Nordlaks Smolt AS	52	Produksjon av smolt
Aquavisning AS	0	Visningsanlegg i Blokken i Vesterålen

Akvakultur i Vesterålen AS	11	Visningsanlegg i tilknytning til Lofotakvariet i Kabelvåg
Nordlaks Eiendom AS	0	Eier eiendom
Fiskebøl Eiendom AS	0	Eier eiendom
Nordlaks Brønnbåt AS	39	Personell til brønnbåt
NL Brønnbåt AS	0	Brønnbåt
Nordlaks Transport AS	0	Brønnbåt

2. Integrering av ansvarlig forretningsdrift i retningslinjer og styringssystemer

2.1. Retningslinjer og policyer

Nordlaks har rutiner for håndtering av konflikter, trakassering, kritikkverdige forhold og utilbørlig opptreden samt rutiner for varsling i selskapet. Konsernets policyer og rutiner er tilgjengelig i konsernets kvalitetsstyringssystem og er tilgjengelig for alle ansatte.

Konsernets etiske retningslinjer viser hvordan ansatte skal opptre ovenfor kunder, leverandører, kollegaer og samfunnet. Hovedregelen skal være uavhengighet mellom den som inngår en avtale og den som skal gjøre innkjøp basert på avtalen. De etiske retningslinjene berører følgende tema:

- Respekt og likeverd er gjennomgående i alle sammenhenger, uavhengig av kjønn, rase, religion eller politisk overbevisning.
- Anskaffelser og salg er utelukkende basert på kriteriene kvalitet, pris, tilgjengelighet, service, kompetanse og miljø.
- Personlige interesser skal aldri påvirke beslutninger. Dette omfatter både interne og eksterne forhold.
- Det skal aldri herske tvil om integriteten til Nordlaks ansatte.
- Forhold som er lovstridig, eller bryter med selskapets retningslinjer og målsettinger skal uten unntak varsles
- Korrupsjon, bestikkelser og urettmessige tiltak for å hindre konkurranse skal aldri forekomme.
- Nordlaks og konsernets medarbeidere har ansvar for å opptre ansvarlig og ivareta det ytre miljø.
- Det skal ikke mottas noen form for gaver eller tjenester av økonomisk verdi i forbindelse med innkjøp- eller anbudsprosesser.

Nordlaks har en Supplier Code of Conduct som setter tydelige krav til ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden. Alle våre leverandører skal overholde krav i denne policyen, og sørge for at slike eller tilsvarende krav blir implementert og fulgt i hele sin leverandørkjede. Leverandører plikter å sette seg inn i Nordlaks sin Supplier Code of Conduct i forkant av avtaleinngåelse. Alvorlige eller gjentatte brudd på vår policy vil anses som et vesentlig brudd på kontrakten. Nordlaks kan likevel velge å fortsette samarbeidet med leverandører

med sikte på å gjøre forbedringer hos berørte parter. [Nordlaks Supplier Code of Conduct](#) er tilgjengelig på konsernets nettside.

I forbindelse med salg av ferdig produkt er det i vår General Terms and Conditions for Nordlaks Sales et eget avsnitt om at partene i kontrakten skal overholde fundamentale menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter ([Nordlaks-Sales-GTC-2023-.pdf](#)).

2.2. Rutiner for aktsomhetsvurderinger

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er i hovedsak utført av konsernets bærekraftansvarlig, finansdirektør og innkjøpsansvarlige ute i hver enhet i konsernet. Arbeidet er forankret i selskapets styre og i konsernledelsen.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er viktige for å sikre at vår virksomhet samt våre leverandørers eller samarbeidspartneres virksomhet ikke bidrar til å bryte med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Nordlaks legger OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv til grunn for arbeidet. Dette er et kontinuerlig arbeid og vi prioriterer verdikjeden til produkter som inngår i våre hovedprosesser. Nordlaks er klar over at det er produkter som inngår i vår verdikjede der det kan forekomme høyere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

3. Risiko for negative konsekvenser

3.1. Risikovurdering i egen virksomhet

Egen produksjonsprosess av settefisk, matfisk og ferdig produkt foregår i Norge. Selv om Norge har lav risiko for brudd på menneskerettigheter¹, så har ansatte i havbruksnæringen imidlertid det mest risikoutsatte yrket i Norge etter fiskeri. Nordlaks har derfor et svært høyt fokus på HMS med etablerte rutiner, prosedyrer og risikovurderinger internt i selskapet. I 2023 ble det ansatt en egen HMS ansvarlig i konsernet. Alle risikovurderinger gjennomgås ved behov, og minimum årlig. Innleid arbeidskraft i konsernet har samme arbeidsvilkår som de fast ansatte i tilsvarende stillinger. Nordlaks er sertifisert etter både Global G.A.P og Aquaculture Stewardship Council (ASC), som begge inkluderer standard for sosial bærekraft.

3.2. Risikovurdering i leverandørkjeden

Som produsent av oppdrettet laks med store deler av verdikjeden har Nordlaks et stort antall leverandører. Selv om de fleste av våre leverandører har kontor i Norge, så har mange av disse leverandørene egne leverandører i en rekke andre land. I vår verdikjede finnes det derfor også råvarer og komponenter som har opprinnelse i land med medium og høy risiko relatert til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å kunne identifisere konsernets mulige og faktiske negative effekter, og for å kunne gjøre prioriteringer i dette arbeidet er det gjennomført aktsomhetsvurderinger av våre leverandører.

¹ Global Rights Index 2023

En innledende bred vurdering av alle leverandører ble gjort i 2023 for å identifisere hvor det er størst sannsynlighet for vesentlig risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Her ble alle leverandørene vurdert ut ifra om det kunne svares «ja» på ett eller flere av spørsmålene under ([Sporreskjema-risikokartlegging- leverandører-Apnenhetsloven-Nordlaks.pdf](#)):

- Opererer leverandøren i risikoland (land med konflikt, sårbare grupper, svakt styresett og høy korrupsjon)?
- Driver leverandøren en særlig risikofylt aktivitet eller produksjonsprosess (arbeidsintensiv, bruk av uformell arbeidskraft, kjemikalier og eller tungt maskineri)?
- Har man tidligere identifisert risiko knyttet til leverandøren?

Ut ifra vår vurdering valgte vi å følge opp 36 leverandører med en ytterligere risikokartlegging med spørreskjema med utdypende spørsmål knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I 2024 fortsatte vi arbeidet med aktsomhetsvurderinger for å følge opp disse leverandørene, samt nye leverandører etter vurderinger av de 4 risikotypene geografisk risiko, sektorrisiko, produktisiko og selskapsrisiko, med en samlet vurdering av risiko. Risikoene er klassifisert i lav, middels og høy risiko. Utsendelse av spørreskjema og aktsomhetsvurderingene pågår gjennom hele året. Som et resultat av dette arbeidet vurderes det fortløpende om det skal iverksettes tiltak.

Geografisk risiko	Vurdere situasjonen i landet. Relevante faktorer er forventet levealder, arbeidstakerrettigheter, korrupsjonsnivå, utdanning, politisk regime, lovgivning og likestilling.
Sektorrisiko	Vurdere risiko som oppstår på grunn av spesifikke sektors aktiviteter og produksjonsprosesser.
Produktisiko	Vurdere risiko som oppstår fra produksjonsprosesser og utvinning av råmaterialer.
Selskapsrisiko	Menneskerettighetsrisiko som oppstår som følge av mangel på retningslinjer, dårlige rutiner, svake styringssystemer og et usunt arbeidsmiljø.

Selskapene som er identifisert å ha potensiell risiko har i stor grad enten sin egen produksjon, eller har leverandører av komponenter eller andre råvarer, utenfor Norge og i land som kan knyttes til høyere risiko. Gjennom aktsomhetsvurderingene ser vi at det er stor forskjell på våre leverandører både når det gjelder risiko, og hvordan risiko håndteres. På følgende områder er det spesielt avdekket potensiell risiko knyttet til Nordlaks sine leverandører eller leverandørkjede:

- Produksjon av fiskefôr gjennom råvarer som inngår i fôret.
- Leverandører av utstyr og installasjoner, gjennom komponenter og råvarer som inngår i disse produktene.
- Arbeids- og ansettelsesforhold hos underentreprenører.

Fôr er en direkte innsatsfaktor i vår produksjon, og utgjør også en stor andel av våre innkjøp. Selv om våre fôrleverandører er norske selskaper med produksjon i Norge, er den største delen av råvarene som inngår i fôret importert til Norge fra utlandet, hovedsakelig fra Europa, Afrika, Sør-Amerika og Asia. Ingrediensene i fôret inngår i komplekse verdikjeder. Når det gjelder spesifikke risikoer for brudd på menneskerettighetene og arbeiderrettighetene knyttet til våre produkter, så er det i

leverandørkjeden til flere av råvarene som inngår i fôret identifisert å være svært både høy risiko og høy risiko, avhengig av råvare, for brudd på grunnleggende menneskerettigheter².

Også i leverandørkjeden til produksjonsutstyr er det risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. I disse produktene inngår blant annet metall, elektronikk og plast, som også er identifisert til å ha høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og arbeiderrettigheter, spesielt på råvarenivå der disse materialene utvinnes og produseres i land med høy risiko.

4. Risikoreduserende tiltak

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger i Nordlaks sin leverandørkjede har gitt oss et godt fundament for videre arbeid for å sikre grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i vår verdikjede. Kartlegging og vurdering av negativ påvirkning av vår egen virksomhet er en kontinuerlig jobb. Basert på våre risikovurderinger vil vi fortsette å prioritere områder for grundigere kartlegging og tiltak, og forhold avdekket i vår aktsomhetsvurdering nevnt tidligere som avdekker potensiell risiko knyttet til våre leverandører og vår leverandørkjede vil ha hovedfokus i det videre arbeidet.

Flere av våre risikoreduserende tiltak er arbeid som ble påbegynt i fjor, men ikke ferdigstilt. Følgende risikoreduserende tiltak er planlagt neste år:

- Fortsette å ha høyt fokus på HMS og opplæring internt i konsernet.
- Fortsette arbeidet med å revidere kontrakter med mål om at alle kontrakter skal inneholde krav om at leverandører skal følge våre etiske retningslinjer.
- Fortsette arbeidet med å inkludere leverandørers arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og ansvarlige arbeidsforhold i en tidlig fase av forhandlinger/anbud slik at dette tas med i den innledende leverandørevalueringen.
- Fortsette arbeidet med bedriftsspesifikke risikovurderinger for førsteleddsleverandører for å få bedre kunnskap om vår leverandørkjede.
- Utføre leverandørrevisjoner der dette anses som nødvendig.
- Implementere nytt styringssystem for leverandørinformasjon for å sikre bedre oversikt og informasjon til og fra leverandører.
- Fortsette opplæring internt på bærekraft og ansvarlig innkjøp for alle i konsernet med innkjøpsansvar.

² Bærekraftige anskaffelser. Fagside om offentlige anskaffelser (www.anskaffelser.no)